

УДК 336.43

DOI: 10.31733/17-03-2023-469-470

Лариса МАРЦЕНЮК

професор кафедри
економіки та менеджменту,
доктор економічних наук, професор

Олена ВАЩЕНКО

аспірант кафедри
економіки та менеджменту

*(Української державний
університет науки і технологій)*

ЗАЛУЧЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙ У ЗАЛІЗНИЧНУ ГАЛУЗЬ ЯК ЗАСІБ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

Економічна безпека є важливою складовою Національної безпеки країни. Це стосується усіх галузей, в тому числі і транспортної. На сьогоднішній день залізничний транспорт залишається одним із провідних в Україні. Варто відзначити, що в умовах воєнного стану АТ «Укрзалізниця» так би мовити, «взяла» на себе надзвичайно важливу функцію, від якої залежало існування Української держави, а саме перевезення воєнної та гуманітарної допомоги, спорудження та матеріалів. Під час дефіциту пального АТ «Укрзалізниця» забезпечувала потреби військово-цивільних адміністрацій зі своїх запасів, завдяки чому вдалося зберегти ритмічне постачання та запобігти деструктивним явищам у країні [1]. АТ «Укрзалізниця» безкоштовно виконувала масштабні евакуаційні заходи. Так, із зони бойових дій та прилеглих до них територій до західних областей України були евакуйовані близько 4 млн осіб, ще більше 600 тис. осіб евакуйовані за кордон [2]. У критичні перші дні російського вторгнення кількість евакуйованих осіб сягала позначки у майже 200 тис. осіб на день, при цьому хочемо відзначити мужність залізничників, які всі – від чергового до машиніста, від касира до начальника вокзалу виходили на роботу, попри небезпеку ракетних ударів по таким важливим об'єктам критичної інфраструктури, як вокзали. Крім пасажирів під час залізничних евакуаційних перевезень було врятовано понад 100 тис. домашніх тварин, що свідчить про високий моральний дух та належне виховання населення, в якому кожна особа допомагає не тільки собі, а й слабшому за себе [3].

Всі ці факти ще раз нам нагадують про важливість галузі залізничного транспорту в будь-які часи та необхідності його найшвидшого «оздоровлення», тобто, приведення транспортної інфраструктури та рухомого складу у відповідність до європейських стандартів.

Загальновідомо, що за умови правильного вибору об'єкта для інвестування, саме інвестиції можуть забезпечити досить високий та постійний рівень доходу для інвестора. За основу вибору об'єкта, як правило, приймають ризики, що нерозривно пов'язані з інвестуванням в певну галузь або ж у конкретний об'єкт. Цей показник відображає відображає ступінь економічного, законодавчого, політичного, соціального і фінансового розвитку галузі інвестування.

Чи може бути АТ «Укрзалізниця» інвестиційно привабливою для інвесторів? Це питання залишається відкритим багато років. Зараз, під час російського вторгнення на територію України, як ніколи, галузь проявила свою «залізну стійкість» та мобільність, можливість швидко адаптуватися до навколишніх подій. Разом з тим, відзначимо, що індекс інвестиційної привабливості України доволі низький, він складає всього лише 2,1 бали з 5 можливих, що є стримуючим фактором для потенційних інвесторів. Відповідно з різні галузі України, в тому числі і в залізничний транспорт, інвестору поки що доволі ризиковано вкладати кошти.

Характерними напрямками для інтегрування інвестицій можуть бути інфраструктура, рухомий склад, впровадження нових послуг на залізницю. Все це потребує негайного втручання інвесторів, адже зношеність рухомого складу вже наближається до 100 відсотків і в найближчому майбутньому є загрози невиконання Укрзалізницею своїх зобов'язань з перевезення пасажирів та вантажів саме внаслідок нестачі рухомого складу належної якості.

Залишаються відкритими питання щодо приватизації, розвитку державно-приватного партнерства, залучення інвестицій, технічних інновацій і технологічної модернізації в транспортну галузь. Подібну ситуацію можна пояснити об'єктивними причинами. По-перше, практично повною відсутністю державної підтримки. По-друге, недоліком власних коштів залізниць. По-третє, відсутністю зовнішніх джерел фінансування. Крім зазначених проблем діяльності залізничного транспорту, необхідно виділити також невирішені питання щодо задоволення потреб економіки, такі як невідповідність якості обслуговування вантажовласників та пасажирів європейським вимогам, низька швидкість перевезень, постійне збільшення частки транспортної складової у собівартості продукції, значний ступінь державного регулювання залізничного сектору економіки тощо.

1. Видавництво «RAIL.insider». URL: <https://www.railinsider.com.ua/uz-vdalosya-zberegty-palne-ta-dilytysya-nym-iz-vijskovymy/>.

2. Електронний ресурс Укрзалізниця. URL: <https://uz-vezemo.com/>.

3. Мультимедійна платформа РБК–Україна. URL: <https://www.rbc.ua/rus/news/ryatuvali-zhive-ukrzaliznitsi-rozprovili-skilki-1667614610.html>.

УДК 338.2

DOI: 10.31733/17-03-2023-470-472

Ольга ГАПСЄВА

професор кафедри економіки
та соціально-трудових відносин,
доктор економічних наук, доцент

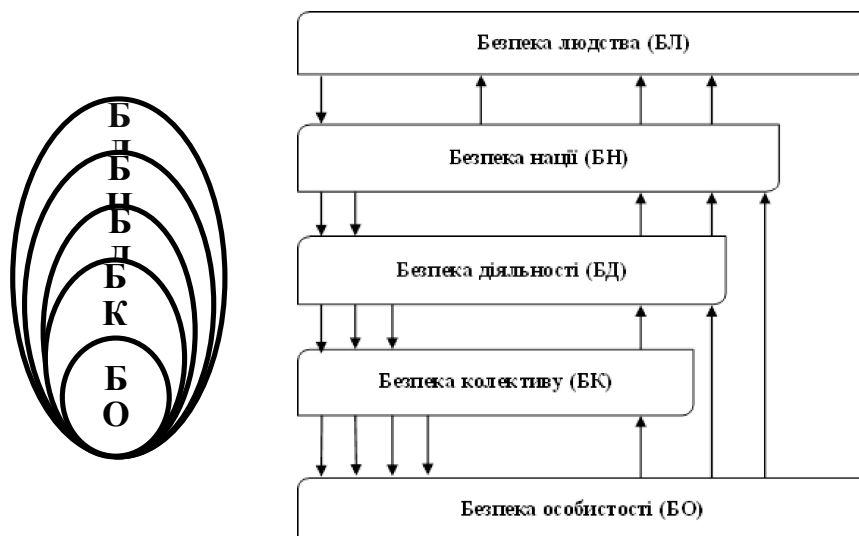
Євген ВІТЮТІН

аспірант кафедри економіки
та соціально-трудових відносин

(Університет митної справи та фінансів)

ВАЖЛИВІСТЬ ВИЗНАЧЕННЯ БЕЗПЕКИ ЛЮДИНИ ЯК БАЗОВОГО КОМПОНЕНТА СТРАТЕГІЙ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ

У деяких дослідженнях вертикаль економічної безпеки структурують у контексті виокремлення цілей сталого розвитку [1, с. 42-43], відповідно, структурними складовими безпеки виступають (рис. 1): глобальна економічна безпека, економічна безпека держави, регіону, підприємства, особистості.

Рис. 1. Взаємозв'язок і взаємозалежність об'єктів безпеки [2]